

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1509/2025
17.04.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Чепић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради поништаја решења, враћања на рад и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3669/24 од 25.09.2024. године, у седници одржаној 17.04.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3669/24 од 25.09.2024. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 1112/14 од 04.04.2024. године, ставом првим изреке, поништено је као незаконито решење тужене од 02.11.2000. године, којим је утврђено да тужиоцу престаје радни однос са даном 02.11.2000. године на основу члана 45. у вези члана 34. став 1. тачка 2. Закона о унутрашњим пословима. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоца врати на рад у року од 8 дана од дана пријема писменог отправака пресуде. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу за период од 01.10.2000. године до дана вештачења 31.12.2023. године исплати неисплаћену зараду у месечним износима наведеним у том ставу изреке, са законском затезном каматом од 25-ог у наредном месецу до исплате, како је то све ближе наведено у овом ставу изреке. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на све зараде досуђене ставом трећим изреке обрачуна и уплати припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање надлежним фондовима. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да тужена обрачуна и уплати све доприносе који тужиоцу припадају по основу бенефицираног радног стажа на досуђене износе зарада за утужени период. Ставом шестим изреке, одбачена је као недозвољена тужба у делу којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да са њим закључи уговор о раду на неодређено време и да га распореди на послове који

одговарају његовој стручној спреми, радном искуству и здравственој способности. Ставом седмим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.441.572,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3669/24 од 25.09.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у ставу првом, другом, трећем, четвртном и седмом изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију тужене, захтевајући накнаду трошкова за његов састав.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 441. Закона о парничном поступку, Врховни суд је нашао да је ревизија дозвољена, али да није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Ревизија не може да се изјави због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоцу је оспореним решењем тужене од 02.11.2000. године као раднику МУП - ПС Врачар престао радни однос тог дана на основу члана 45. у вези члана 34. став 1. тачка 2. Закона о унутрашњим пословима и одређено је да са даном престанка радног односа тужилац губи чин. Према разлозима овог решења, начелник Секретаријата унутрашњих послова у Београду је доставио предлог за престанак радног односа тужиоца, као и решење Окружног суда у Београду Ки 812/00 од 13.10.2000. године о спровођењу истраге против тужиоца због основане сумње да је извршио кривично дело разбојништва из члана 168. став 1. КЗ РС у вези члана 19. КЗЈ за које се гони по службеној дужности, те да због тога престаје радни однос тужиоцу. Наведено решење никада није достављено тужиоцу. Решењем истражног судије Окружног суда у Београду од 13.10.2000. године тужиоцу је одређен притвор, а решењем тужене од 13.10.2000. године је удаљен са рада. Тужиоцу је притвор укинут решењем истражног судије од 01.11.2000. године, а пресудом Вишег суда у Београду К 79/10 од 19.05.2011. године, која је постала правноснажна 23.01.2012. године, тужилац је ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело разбојништва. По престанку радног односа, тужилац није био пријављен код Националне службе за запошљавање, али је од 01.06.2019. године био запослен код другог послодавца. Висина постављеног захтева за накнаду штете коју чини неисплаћена плата тужиоца за период од 01.10.2000. године до 31.12.2023. године, умањена за плату коју је тужилац остварио за рад код другог послодавца у периоду од 01.06.2019. године до 31.12.2023. године, утврђена је на основу налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке, на чију рачунску тачност странке нису имале примедбе.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су поништили као незаконито решење о престанку радног односа тужиоца и последично обавезали тужену да га врати на рад и накнади му штету у висини изгубљених плата које би остварио да није било незаконитог престанка радног односа, са становиштем да је престанак радног односа по члану 45. тада важећег Закона о унутрашњим пословима био у домену дискреционог овлашћења МУП-а као послодавца и да је оспорено решење незаконито јер не садржи конкретне разлоге и чињенични опис радњи кривичног дела због којег је против тужиоца покренут кривични поступак, нити оцену да су радње такве природе да тужилац као запослени, без обзира на исход тог поступка, не може да настави рад код послодавца, при чему решење о престанку радног односа није достављено тужиоцу, а тужилац је правноснажном пресудом ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело због кога му је престао радни однос код тужене.

По налажењу Врховног суда, неосновани су наводи ревидента о погрешној примени материјалног права.

Ревизијом тужене се оспорава изнето становиште нижестепених судова. Ревидент указује да је закључак судова о незаконитости предметног решења о престанку радног односа донет на основу погрешне примене Закона о унутрашњим пословима, који је био у примени у време доношења тог решења, имајући у виду да је покретањем кривичног поступка против тужиоца за кривично дело које се гони по службеној дужности био испуњен услов за примену члана 45. Закона о унутрашњим пословима и тиме за престанак радног односа тужиоца, без обзира на то што је кривични поступак окончан ослобађајућом пресудом, будући да је једини услов за доношење решења о престанку радног односа било вођење кривичног поступка за дело које се гони по службеној дужности, без обзира на његов исход. За престанак радног односа по наведеном пропису није било неопходно да запослени буде оглашен кривим за кривично дело за које је покренут кривични поступак, већ да више не испуњава прописане услове за останак на раду у смислу члана 34. став 1. тачка 2. истог закона. У ревизији се указује да је одлука о престанку радног односа у домену дискреционог права Министарства унутрашњих послова, као послодавца, имајући у виду да радни статус тужиоца подразумева висок степен одговорности лица које обавља овакве послове, с обзиром да се ради о лицу које непосредно примењује и спроводи закон у циљу спречавања и сузбијања извршења кривичних дела и које примењује мере принуде према грађанима.

Одредбом члана 45. Закона о унутрашњим пословима („Службени гласник РС“, број 44/91 ... 106/03), који је био у примени у време доношења решења о престанку радног односа тужиоца, прописано је да раднику Министарства унутрашњих послова престаје радни однос ако је правоснажном пресудом осуђен за кривична дела из члана 34. став 1. тачка 2. тог закона, а може му престати ако престане да испуњава, односно ако се накнадно утврди да није испуњавао неки од услова за пријем у рад у државне органе, између осталог и услов из члана 34. став 1. тачка 2. тог закона.

Чланом 34. став 1. тачка 2. истог закона, прописано је да се у радни однос у Министарству унутрашњих послова на радном месту овлашћеног службеног лица и радника на одређеним дужностима може примити лице које, поред законом утврђених услова за пријем у рад у државне органе, испуњава и услов да се против њега не води кривични поступак за кривична дела која се гоне по службеној дужности.

Дакле, одредбом члана 45. наведеног закона установљена је могућност, али не и обавеза да се донесе решење о престанку радног односа службеном лицу или раднику на одређеним дужностима у Министарству унутрашњих послова у случају да се против њега води кривични поступак за кривично дело које се гони по службеној дужности. Такво решење доноси се на основу дискреционог овлашћења надлежног органа, а једини услов који мора бити испуњен у време када се оно доноси је да се против запосленог води кривични поступак за дело за које се гоњење предузима по службеној дужности. Могућност доношења решења о престанку радног односа на основу те одредбе установљено је са циљем заштите делокруга послова које обавља ова, за државу посебно значајна служба.

У радном спору ради поништаја решења о престанку радног односа, донетог по дискреционој оцени, цени се законитост тог решења, односно да ли су у време његовог доношења постојали законом прописани разлози да запосленом престане радни однос. Накнадно настала околност да је запослени правноснажном пресудом ослобођен од оптужбе да је починио кривично дело које му је било стављено на терет, не може бити од утицаја на законитост решења о престанку радног односа. Законом о унутрашњим пословима, као једини услов за доношење таквог решења прописано је да се у моменту доношења решења о престанку радног односа води кривични поступак за дело које се гони по службеној дужности. У том контексту, побијано решење о престанку радног односа тужиоца је законито јер је против њега био покренут кривични поступак за кривично дело које се гони по службеној дужности, а накнадно донета правноснажна пресуда којом је ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело које му је било стављено на терет не утиче на законитост решења о престанку радног односа.

Међутим, Закон о унутрашњим пословима није уредио правно дејство ослобађајуће кривичне пресуде, односно шта се дешава са радно-правним статусом запосленог коме је радни однос престао на основу дискреционог овлашћења из члана 45. тог Закона, у случају ако буде ослобођен од оптужбе да је учинио кривично дело које му је стављено на терет. Непрецизност те одредбе, којом је дато потпуно дискреционо право у одлучивању о престанку радног односа запосленог у Министарству унутрашњих послова против којег је покренут кривични поступак, без смерница како се то дискреционо право примењује и упутства у вези са последицама ослобађања запосленог од кривичне оптужбе, уочили су Уставни суд и Европски суд за људска права. Уставни суд Републике Србије се о истом изјаснио у својим одлукама Уж 753/2008 од 19.01.2011. године и Уж 1757/2009 од 27.09.2012. године, а Европски суд за људска права у Стразбуру је прихватио такво становиште, налазећи да одредба члана 45. Закона о унутрашњим пословима на основу које је тужилац био отпуштен не задовољава захтеве предвидљивости, због чега отпуштање није у складу са чланом 6. Европске конвенције о људским правима и слободама (пресуда од 12.01.2016. године у предмету Милојевић и други против Србије - представке бр. 43519/07; 43524/07 и 45247/07).

Због тога је у овом спору, поред оцене законитости решења о престанку радног односа тужиоца, било нужно размотрити питање да ли би остављањем на снази тог решења била постигнута правична равнотежа између постојања легитимног циља и заштите јавног интереса, са једне стране, и заштите тужиоца са друге стране, с'обзиром на сазнање да су доношењем ослобађајуће кривичне пресуде престали разлози због којих је тужиоцу престао радни однос.

У конкретном случају, тужилац је правноснажно ослобођен оптужбе јер је утврђено да кривично дело које му је оптужницом било стављено на терет није извршио, услед чега примена отказног разлога у оспореном решењу тужене није оправдана. Из тих разлога, по оцени Врховног суда, дискреционо овлашћење приликом одлучивања о престанку радног односа тужиоца је примењено произвољно и испуњени су услови за поништај решења о престанку радног односа тужиоца, посебно у ситуацији када је утврђено да исто никада није уручено тужиоцу. Стога је неоснован ревизијски навод тужене да је био испуњен разлог за престанак радног односа тужиоца без обзира на то што је кривични поступак окончан ослобађајућом пресудом и да таква одлука не може бити од утицаја на законито донето решење о престанку радног односа.

Последица поништаја решења о престанку радног односа предвиђена је чланом 191. Закона о раду, као реституција - враћање запосленог на рад и као накнада штете. Применом означене одредбе, тужена је обавезана да врати тужиоца на рад и да му надокнади штету у висини зарада коју би остварио почев од престанка радног односа закључно са децембром 2023. године, у складу са налазима вештака на које странке нису имале примедбе и тужбеним захтевом постављеним до закључења главне расправе.

На основу изложеног, Врховни суд је применом одредбе члана 414. става 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Пошто трошкови одговора на ревизију нису били потребни тужиоцу ради вођења ове парнице, то је Врховни суд одбио његов захтев за накнаду трошкова састава одговора, сагласно одредбама члана 154. став 1. и 165 став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**